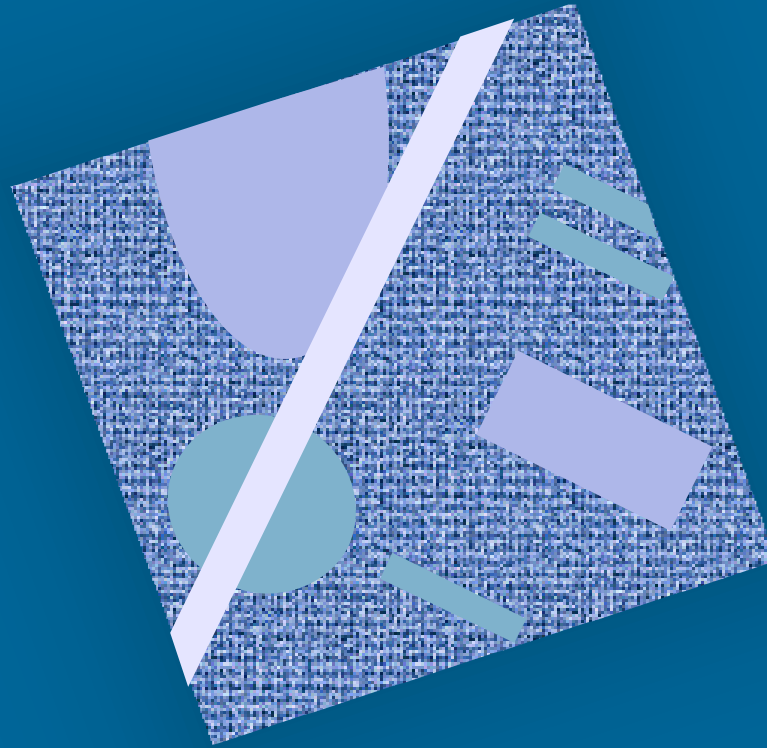

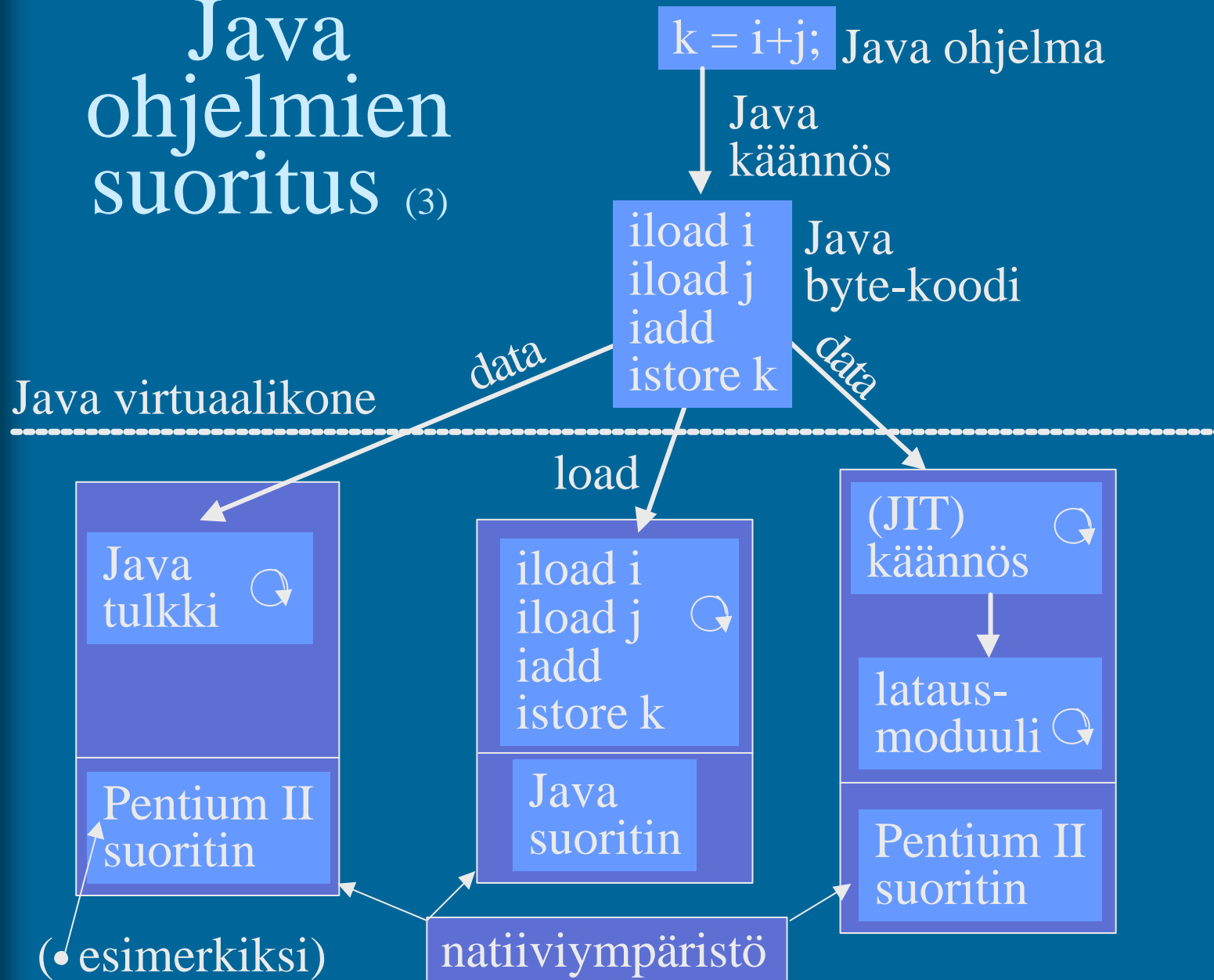
Jakso 11

Tulkinta ja emulointi

Tulkinta ja emulointi
Java-ohjelman suoritus,
tulkinta ja kääntäminen
Suorittimen emulointi
ttk-91, Crusoe

Java ohjelmien suoritus (3)

Java-virtuaalikone (JVM) (5)

- Hypoteettinen suoritin
- Geneerinen, sitä on ”helppo” simuloida kaikilla todellisilla suorittimilla
- Useita säikeitä (thread) voi olla samanaikaisesti suorituksessa
- Tietorakenteet
 - virtuaalikoneen suorittimen ”rekisterit”
- Käskyt
 - virtuaalikoneen suorittimen konekäskyt
 - 226 käskyä á 32 bittiä

JVM:n tietorakenteet (8)

- JVM pino

- vähän kuten tavallinen AT-pino
- koostuu useista *kehyksistä* (frames) (vrt. aktivointitietue) ja operandipinosta
- käyttö: kehyksille ainoastaan push/pop-operaatiot, operandipinon alkioille myös push/pop
- ei tarvita yhtenäistä muistialuetta
- allokoidaan koesta (heap)
- toteutuksesta riippuen rajallinen tai dynaamisesti laajennettavissa

tila loppu → `StackOverflowError`, `OutOfMemoryError`
<http://java.sun.com/docs/books/vmspec/2nd-edition/html/VMSpecTOC.doc.html>

JVM:n tietorakenteet (jatkuu) ⁽⁶⁾

- JVM keko (JVM heap)
 - yhteinen kaikille saman virtuaalikoneen säikeille
 - automaattinen roskienkeruu (garbage collector)
 - ei-käytössä oleva (eli vapautettu) muistialue palautetaan uusiokäyttöön (vapaaksi)
 - ei tarvita erikseen *free* operaatiota Java ohjelmassa
 - voi hidastaa suoritusta milloin vain
 - toteutuksesta riippuen kiinteän kokoinen tai dynaamisesti laajennettavissa
 - ei tarvitse muodostaa yhtenäistä muistialuetta natiivijärjestelmän kasassa
 - tila loppu \Rightarrow OutOfMemoryError

JVM:n tietorakenteet (jatkuu) ⁽⁶⁾

- JVM metodialue (JVM Method Area)
 - yhteinen kaikille JVM säikeille
 - vastaa tavallista kääntäjän tuottamaa koodisegmenttiä
 - loogisesti osa JVM-kekoa
 - toteutuksesta riippuen kiinteän kokoinen tai dynaamisesti laajennettavissa
 - tila loppu \Rightarrow OutOfMemoryError

JVM:n tietorakenteet (jatkuu) (7)

- Javan suoritusaikainen vakioallas (runtime constant pool)
 - joka luokalle (class) tai liittymälle (interface) omansa
 - suoritusaikainen esitystapa tiedoston *class constant_pool* -taulukolle
 - vastaa vähän tavallista symbolitaulua
 - useita erilaisia vakioita (käännösaikaiset literaalit, suoritusaikana ratkottavat attribuutit, ...)
 - talletetaan JVM-metodialueelle
 - tila loppu \Rightarrow OutOfMemoryError

JVM:n tietorakenteet (jatkuu) (6)

- Natiivimetodien pinot (Native Method Stacks)
 - toteutus voi käyttää tavallisia pinoja ("C stacks") sellaisten natiivimetodien tukena, jota ei ole kirjoitettu Javalla
 - käytetään myös Java-tulkin toteutuksessa
 - ei tarvita JVM-toteutuksissa, joissa ei ole natiivimetoodeja
 - toteutuksesta riippuen kiinteän kokoinen tai dynaamisesti laajennettavissa
 - tila loppu \Rightarrow StackOverflowError, OutOfMemoryError

JVM:n tietorakenteet (jatkuu) ⁽⁶⁾

ks. Fig. 4-10 [Tane99]

- JVM-rekisterit
 - PC osoittaa johonkin JVM-metodialueelle
 - CPP osoittaa vakioaltaaseen
 - LV on paikallisten muuttujien kantaosoite (vähän kuten FP ttk-91:ssä)
 - SP osoittaa JVM-operandipinon huipulle
 - kaikki rekisterit implisiittisiä; niitä ei erikseen nimetä JVM -konekäskyissä

JVM:n tietorakenteet (jatkuu) ⁽⁶⁾

- JVM- kehys (frame, raami)
 - talletetaan JVM-pinoon, luodaan metodin kutsun yhteydessä, vapautetaan metodista poistuttaessa
 - paikalliset muuttujat
 - parametrit, paluuarvon ja välitulokset
 - dynaamisen linkityksen toteutusväline
 - keskeytysten toteutusväline

JVM-kehityksen data ⁽⁸⁾

- Paikalliset muuttujat sisältävä taulukko
 - viittaukset indeksoituna (0, 1, 2, ...) rekisterin LV suhteen
 - indeksit sanoina
 - kaksi sanaa vaativa muuttuja (long, double) sijoitetaan kahteen peräkkäiseen (32 bittiseen) sanaan
 - big-endian talletus
- Parametrit, paluuarvon ja välitulokset sisältävä operandipino
 - SP osoittaa pinon huipulle
 - pinoarkkitehtuuri (vs. rekisteriarkkitehtuuri)

JVM:n tiedon osoitusmoodit ⁽⁴⁾

- Välitön operandi `iINC 2` $\textcircled{34}$
- Indeksoitu `iINC` $\textcircled{2}$ `34` tehollinen muistiosoite (LV) + 2
- Pino-osoitus `iADD` korvaa pinon kaksi päällä olevaa kokonaislukua niiden summalla
- Taulukko-osoitus pinon kautta `iALOAD` Korvaa pinon pinnalla olevat taulukon alkuosoite ja indeksi k.o. taulukon alkiolla

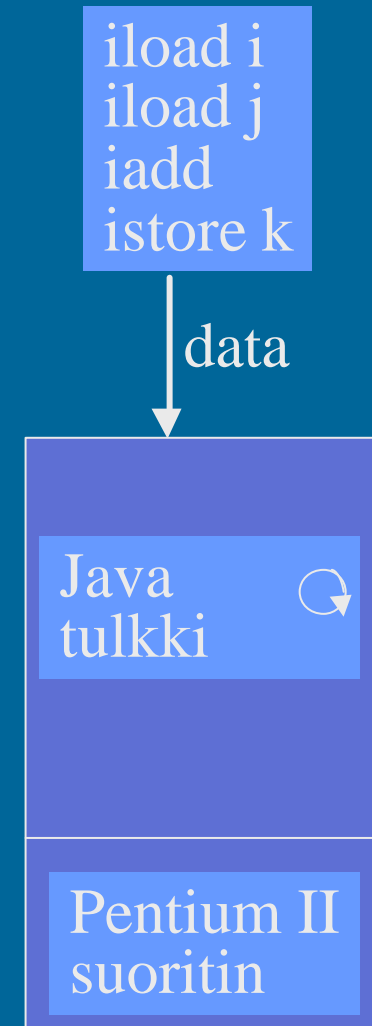
JVM-käskyt ⁽⁷⁾

- Peruslaskutoimitukset
 - add, sub, mul, div, rem, neg
- Boolean
 - and, or, xor, shl, shr, ushr
- Pinon hallinta
 - dup, pop, swap, tauluk. luonti, esitystavan muutokset
- Load/Store
 - load, aload, store, astore, push-käskyt
- Vertailut
- Kontrollinsiirrot
- Muut

ks. Fig. 5-36 [Tane99]

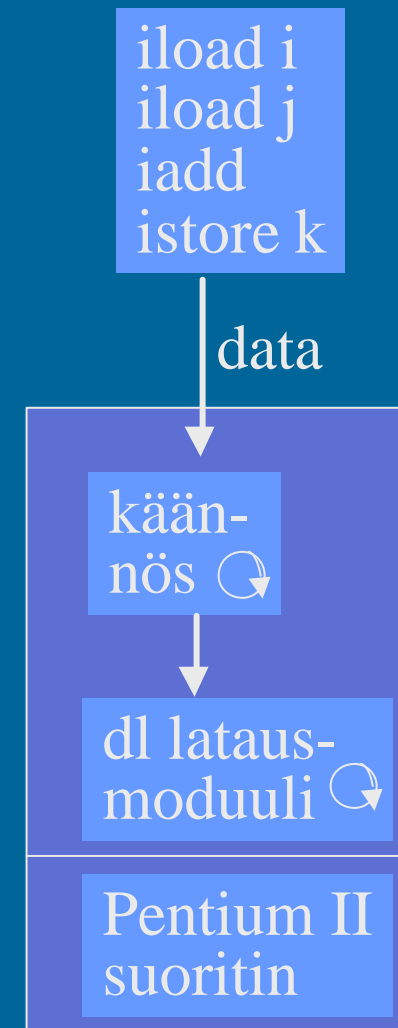
Java-tulkki (4)

- Emuloi JVM konekielen käskyjä (byte-koodia)
- Yksi käsky kerrallaan
- JVM-rekisterit ja muistialueet emuloitu tulkin tietorakenteina
- Hidasta, mutta joustavaa

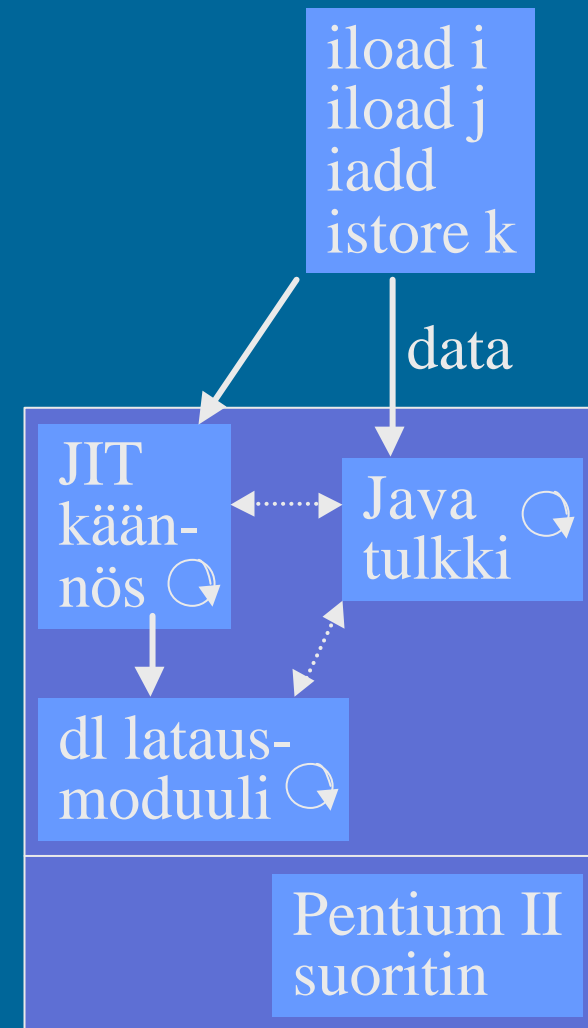
Käännös natiivikoneelle (3)

- (a) Käännetään tavukoodi natiivikoneen konekielelle, ja suoritetaan normaalin ohjelman tapaan
- (b) Käännetään tavukoodi korkean tason kielelle, joka sitten käännetään natiivikoneen konekielelle
 - helppo alkuosa, valmis loppuosaa
- ongelma: dynaaminen linkitys

Java JIT käänös (6)

- JIT = Just-in-Time
- Emulointi ja/tai natiivikoneen suoritus tilanteesta riippuen
- Kääntää luokan natiivikonekielelle dynaamisesti linkitettäväksi moduuliksi, juuri ennen luokan metodin kutsua
- Tarvitsee paljon muistia
- Voi hidastaa suoritusta, jos käännökseen menee enemmän aikaa kuin tulkitsemiseen
- JVM rekisterit ja muistialueet emuloitu tulkin tietorakenteina, joita natiivikoodi myös käyttää

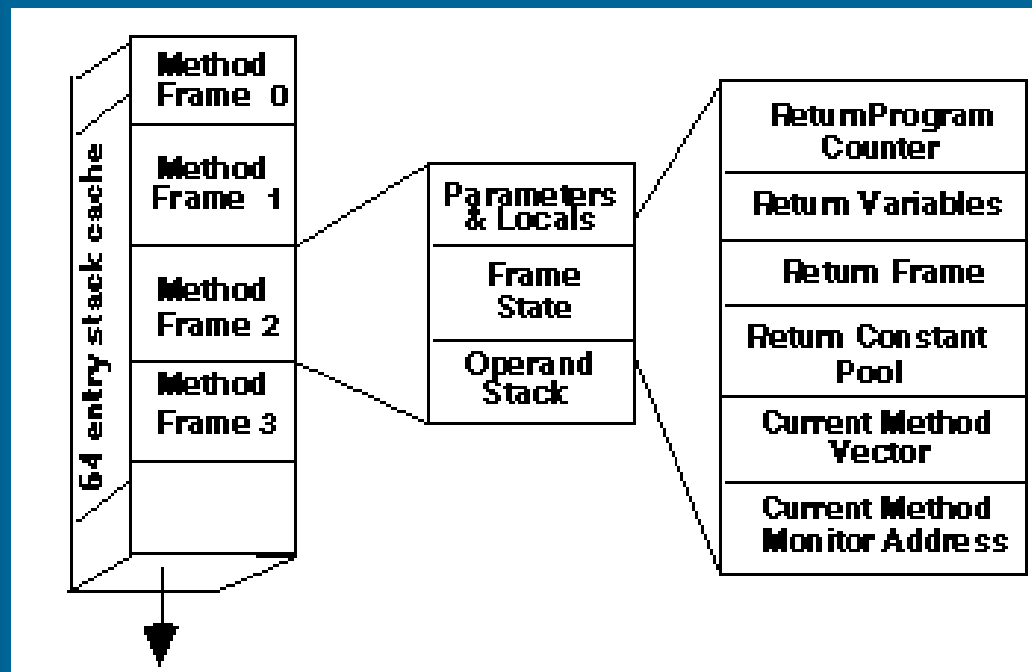
Java suoritin:

Sun PicoJAVA II ⁽⁴⁾

- Suorittimen määrittely, jonka mukaisessa koneessa byte-koodi -muodossa olevia ohjelmia voidaan sellaisenaan suorittaa
- Valinnainen välimuisti ja liukulukusuoritin
- Kaikki 226 JVM konekäskyä
 - jotkut käskyt toteutettu aliohjelmilla, jotka aktivoidaan keskeytyskäsittelemekanismin avulla
- Myös 115 muuta konekäskyä käyttöjärjestelmän ja muiden ohjelmointikielten toteuttamiseksi

PicoJAVA II pino

- 64 (välimuisti-) rekisteriä
JVM pinon huipun
talletukseen
 - loput JVM pinosta muistissa

Shawn Lauzon,
Survey of the JavaChip

<http://www.cs.berkeley.edu/~neefe/ntu.fa98/shawn.project/javaChip.html>

PicoJAVA II rekisterit (11)

- 25 rekisteriä á 32 bittiä
 - PC, LV, CPP, SP (pino kasvaa alaspäin)
 - OPLIM alaraja SP:lle; alitus aiheuttaa keskeytyksen
 - FRAME osoittaa paikallisten muuttujataulukon jälkeen talletettuun metodista paluu osoitteeseen
 - PSW
 - rekisteri, joka kertoo pinon välimuistirekistereiden tämänhetkisen käytön
 - 4 rekisteriä keskeytysten ja break-point'ien käsittelyyn
 - 4 rekisteriä säikeiden hallintaan
 - 4 rekisteriä C ja C++ ohjelmien toteutukseen
 - 2 rajarekisteriä sallitun muistialueen rajoittamiseen
 - suorittimen version numero ja konfiguraatiorekisterit

PicoJAVA ylim. käskyt ⁽⁵⁾

- Read/write ylimääräisille rekistereille
- Osoittimien manipulointikäskyt
 - mitä tahansa muistialuetta voidaan suoraan lukea/kirjoittaa
 - tarvitaan C/C++ varten
- C/C++ aliohjelmien kutsu ja paluukäskyt
- Natiivi HW manipulointi
 - tyhjä välimuisti (osittain? kokonaan?), ...
- Muut käskyt
 - power on/off, ...

PicoJAVA toteutuksia (2)

- Sun microJAVA 701
 - valinnainen välimuisti
 - oma muistiväylä
 - PCI väylä muille laitteille
 - 16 ohjelmoitavaa I/O johdinta
 - näppäimet, LEDit, ...
 - 3 ohjelmoitavaa ajastinta (\Rightarrow kellolaitekeskeytykset)
 - suunnattu halpoihin kannettaviin laitteisiin (kämmenmikro, PDA - Personal Digital Assistant)
- Sun ultraJAVA
 - nopeampi, parempi, kalliimpi, ...
 - suunnattu grafiikka- ja multimediasovelluksiin

Muita Java-suorittimia

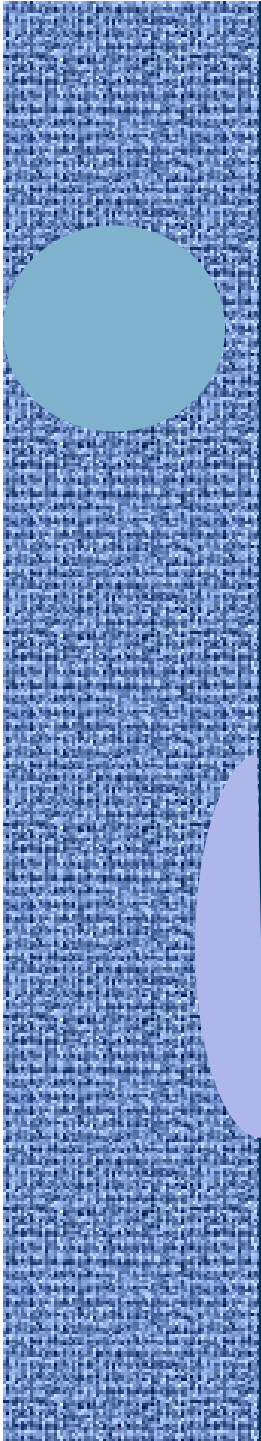
- JEM (Rockwell Collins)
- PSC1000 (Patriot Scientific)
 - dSys (Saksa), lääketieteellisiä laitteita
- MJ501 (LG Semicon)
 - TV, älykortit
- JSR001, Real-Time Specification for Java (Java Community Process, "Sun Microsystems")
 - aJile: aJ-80, aJ-100, älykkäät liikkuvat laitteet

Sun MAJC

- MAJC - Microprocessor Architecture for Java Computing
 - suoritinarkkitehtuurin määrittely
 - tavoitteena suuri nopeus Java, C ja C++ sovelluksille
 - suunnattu multimediasovelluksiin verkossa
 - tukee hyvin JIT-käännöstä

MAJC toteutus: MAJC 5200 ⁽⁴⁾

- 1-4 suoritinta
- Useiden (peräkkäin kutsuttavien) metodien samanaikainen suoritus eri suorittimilla
 - ennakoiva (speculative) suoritukselle oma kasa
 - peruutus (rollback), jos ennakoitu suoritus meni pieleen
- 4 säiettä suorituksessa per suoritin
 - säikeen vaihto nopeampaa kuin muistista luku!
 - laiterekisterit 4:lle säikeelle!
 - välimuistin hudin aikana suoritetaan muita säikeitä
- Suunnattu interaktiiviseen TV:hen, virtuaalitodellisuussovelluksiin, ...

3.6.2002

Teemu Kerola, K2000

25

TTK-91 Emulointi (5)

- TTK-91-konekielen emulointi
- KOKSI-simulaattorin osa
- Yksi käsky kerrallaan
- TTK-91-koneen rekisterit ja muisti emuloitu tulkin tietorakenteina

ks. simulaattorin koodi

```
load R1, 234  
add R1, =5  
mul R1, R2
```

data

TTK-91
emulaat-
tori

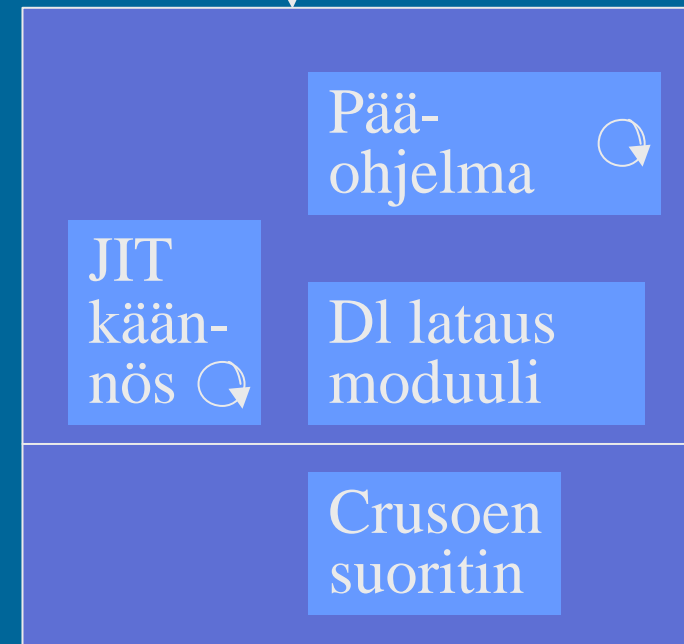
Pentium II
suoritin

Transmetan Crusoe suoritin (8)

- x86 konekielen emulointi, JIT käännös
- Natiivi käskykanta ei ole julkistettu
- ”nopeampi, sama teknologia”?
- ”yhtä nopea, vähemmän virtaa”
- Monta x86 käskyä yhtäaikaan, sikin sokin emuloinnissa
- x86 rekisterit emuloitu natiivijärjestelmän laiterekistereillä
- x86 muisti emuloitu suojaattuna tietorakenteina
- Tarkat keskeytykset:
 - suorituksen peruutus
 - uusi, hidas JIT käännös
 - hidas mutta tarkka emulointi

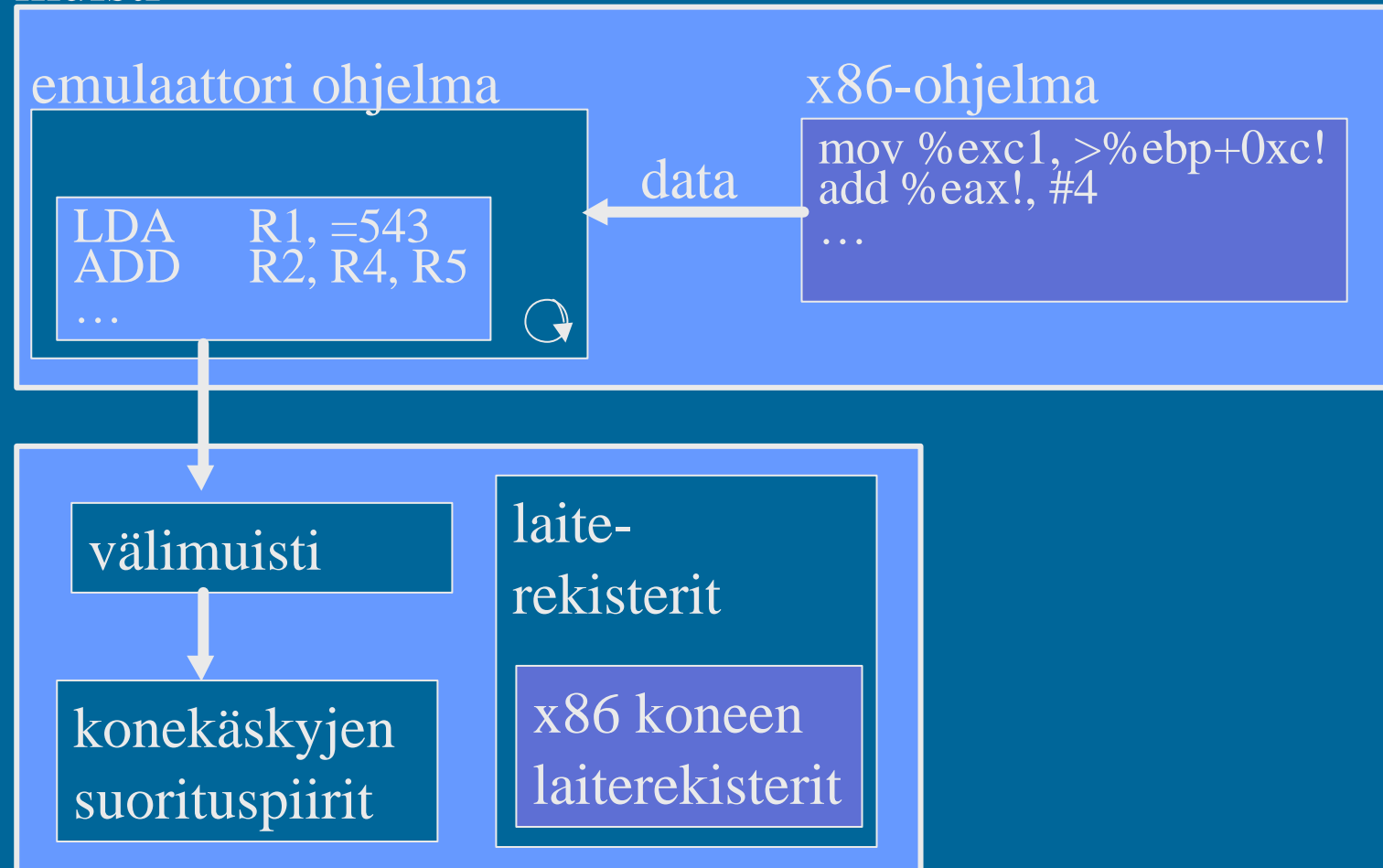
```
movl %esp, %ebp  
subl $4, %esp  
pushl %eax
```

data

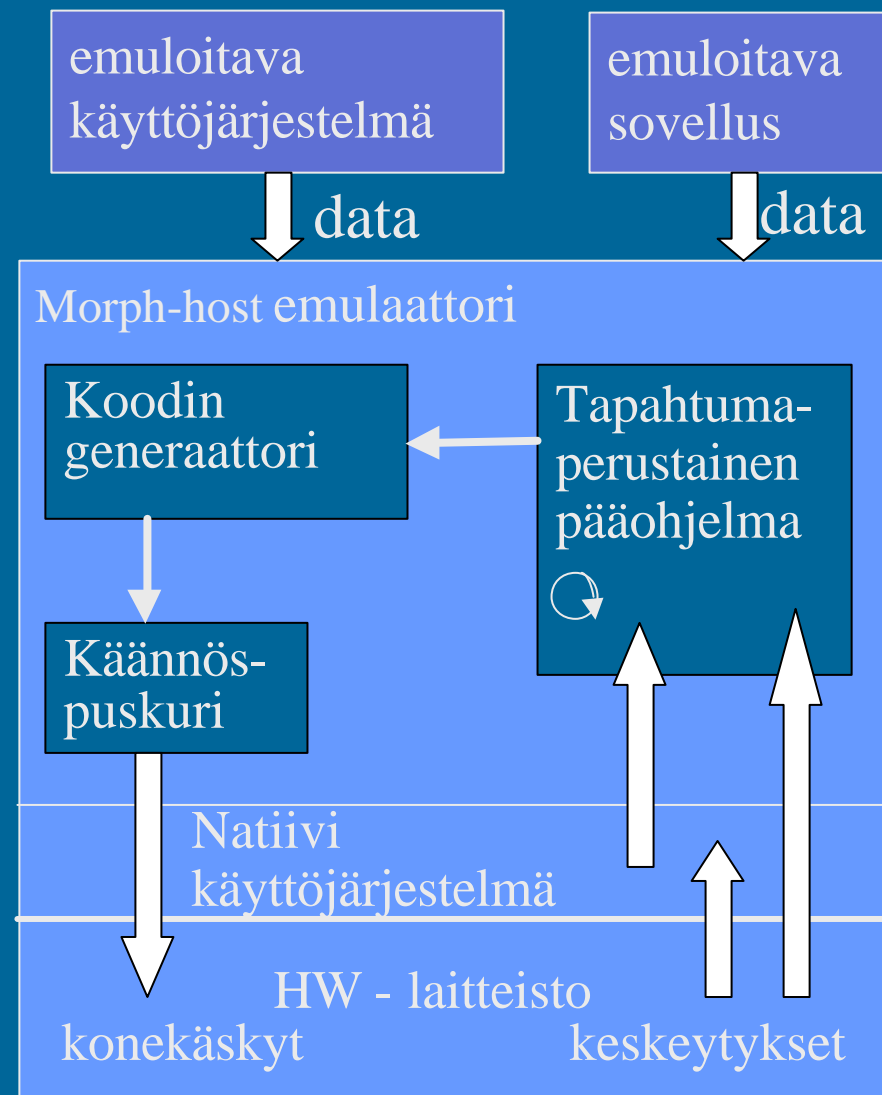
Crusoe emulaattorin suoritus

muisti

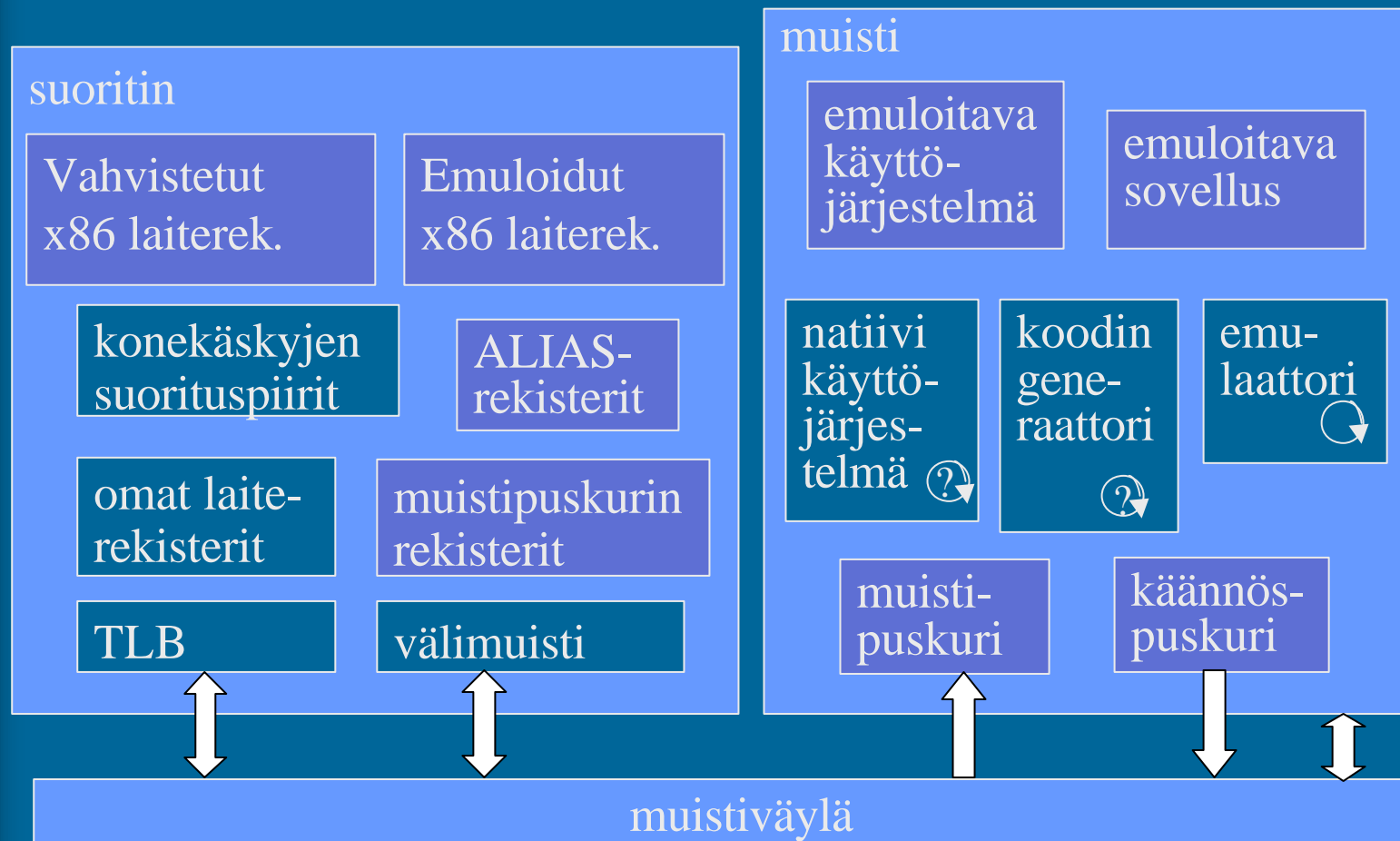

Crusoe suoritin

Crusoe suorittimen looginen rakenne

Crusoe suorittimen fyysinen rakenne

-- Jakson 11 loppu --

